

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 2012/6196 GHE000/044
Dato: 25.01.2013

Endringer i lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokument - Høringssvar fra Universitet i Tromsø

Innledning

Universitetet i Tromsø har mottatt "Høring – endringer i lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelige dokument".

Universitetsbiblioteket vil med dette uttale seg om det utsendte forslaget. Etter at pliktavleveringsloven ble vedtatt i 1989, har vi nytt godt av det avleverte norske materialet som er tatt inn til bruk for forskning og læring. Mediebildet har imidlertid forandret seg, og vi ser frem til at det kommer en revisjon som er tilpasset dagens situasjon.

Avleveringsform - mottak av pliktavlevert materiale

Det er foreslått en stor endring med hensyn til tilgang til det norske materialet ved at hele UH-sektoren kan få benytte avlevert materiale. Det er foreslått tilgang for brukere gjennom en av syv lisenser. I tillegg til en forenkling for våre primærbrukere, forskere og studenter, kan dette gi en betydelig reduksjon av fjernlånsvirksomheten mellom UH-bibliotekene. Det er positivt at to av lisensene skal kunne brukes ved fjernlån fra Nasjonalbiblioteket. Samfunnsperspektivet, at alle skal kunne få se norskproduserte dokumenter, er viktig. Dette kan lette en del av fjernlånsoppgavene som UB-ene har deltatt i overfor folkebiblioteksektoren.

Når det ellers gjelder bruk av lisensene, forutsetter vi at alle med formell tilhørighet til Universitetet kan benytte disse.

Høringsnotatet refererer til UHR og sier at forskere forholder seg i dag i hovedsak til digitalt materiale og flere universitetsbibliotek har etablert en praksis med å kjøpe inn kun det digitale materialet, dersom utgaven finnes både i fysisk og digital form.

Universitetsbiblioteket i Tromsø har fattet et slikt vedtak, e-ressurser er vår foretrukne form såfremt visse betingelser er oppfylt. De syv lisensene som loven foreslår må være på høyde med tilgang og bruksbetingelser vi får tilbud om fra profesjonelle leverandører.

Vi ser det som positivt at metadata følger med de digitale dokumentene. I tillegg til at det tydeliggjør bruksadgangen for avlevert materiale, ser vi fordelene med at bibliografiske data blir konsistente og godt søkbare i et biblioteksystem.

Universitetsbiblioteket i Tromsø vurderer det slik at alternativ 1 "Fem eksemplarer til bevaring ved Nasjonalbiblioteket" med syv digitale lisenser vil være et gode for vårt bibliotek.

Universitetene som utgiver

Samtidig som mediebildet har endret seg, har universitetsbibliotekene fått nye roller. Fra å være tradisjonelle bibliotek med litteraturtilbud og tjenester til studenter og forskere, opptrer mange bibliotek i økende grad som utgivere av elektronisk materiale. På Universitetsbiblioteket i Tromsø er publisering og publiseringsløsninger for universitetets forskere blitt en viktig del av virksomheten. Vi publiserer stort sett elektronisk og disse kanalene er blitt viktige for formidling av universitetets FoU-aktivitet.

Det er viktig at ansvaret for dokumenter som produseres digitalt og som ligger åpent tilgjengelig, blir lagt til Nasjonalbiblioteket. Høsting av slike ressurser isteden for at produsentene selv skal avlevere sitt materiale er en god modell for levering. Vi er svært fornøyd med forslaget som er lagt frem. Om høstingen skjer via NORA-samarbeidet eller fra publiseringstjenester ved de enkelte institusjonene spiller mindre rolle, så lenge Nasjonalbiblioteket høster ressursene systematisk.

Konklusjon

Vi er i all hovedsak positive til endringene som er foreslått, og håper at våre innspill i dette svaret bidrar til en vellykket endring av en lov som har stor betydning for forskning og utdanning ved Universitetet i Tromsø.

Vennlig hilsen

Helge Salvesen
Bibliotekdirektør

Gøril Hesstvedt
seksjonssjef